

ზოგიერთი ექიმები და მეცნიერნი და ხალხს აფრთხილებენ, ნუ გგონიათ დროებით განელემა საბოლოოდ მოსაზრებასა ნიშნავდესო.

თუ ხოლერამ ეხლა თან-და-თან იკლო, ეს უნდა ზაფხულის მიწურვას დამრალდეს. იგივე გამოცდილება გვეუბნება, რომ ზაფხულში ყოველთვის ხოლერა უფრო მლიერია, მეტადრე ივლისში, ვიდრე სხვა დროს და აი, რა კი აგვისტო თითქმის განახევრდა, ხოლერის მსხვერპლის რიცხვმაც იკლო.

არაფერი სასიამოვნო ამბავი კი შევატყობინეთ მკითხველს მომავალში ხოლერის გაძლიერების წინასწარმეტყველებით, მაგრამ ასევე გაფრთხილება სჯობს ყურის მიყრუებას და არხეინად უზრუნველს ცხოვრებას მაშინ, როდესაც შეიძლება მალე მოუწვეველი სტუმარი უცერად თავს დაგვაცუდეს და თავისებური მასპინძლის პატივის-ცემა გაგვიწიოს. ამისათვის ჩვენ გვინდა მკითხველს გავაცნოთ როგორც ხოლერის თვისებები, ისე მისის მზგავსის ავადმყოფობისა.

ბევრს გაეგონება, რომ ხოლერას გარდა არის ერთი ავად-მყოფობა, რომელსაც ხოლერინას ეძახიან და რომელიც სრულებით ისე საშიშარი არ არის, როგორც თითონ ხოლერა; მაგრამ ნანდისხან ეს ავადმყოფობაც ხოლერად გადაიქცევა ხოლმე.

ხოლერინა იმით იწყება, რომ ღამე, ან დილა ადრიან ავად-მყოფს მუცელში ყვანას უმატებს და მალე პირიდან საქმებაც მოსდის. როგორც განავალი. ისე პირიდან ნასაქმი თხელია, წყალ-წყალა და არც ფერი აქვს რამე, არც სუნი. ამასთანავე ავად-მყოფი საშინელ წყურვილსა გრძნობს და გულის ფიცართან და კუჭთან ტკივილებს, შარდზე აღარ გადის, ფეხები ეკლანჭება, სისხლი უსქელდება და თავისუფლად ვერა მოძრაობს; კანი ულურჯდება და უცივდება. ამის შემდეგ ხოლერინა ან ნამდვილ ხოლერად უნდა გადაიქცეს, ან ავად-მყოფს ამ ნიშნებმა უკლოს და რამდენსამე დღეს უკან განთავისუფლდეს..

ხოლერა თუმცა ჰგავს ამ ავადმყოფობას, მაგრამ ისე როგორც ვეფხვი კატას, თუ კი ამისთანა შედარება შორი-შორს შედარება არ გამოდის. ნიშნები ხოლერისა თითქმის იგივეა, რაც ხოლერინასი, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ ხოლერის დროს პირიდან საქმება და მუცელში ყვანა მეტად ასუსტებს ავად-მყოფს, აღარაფერის საჭმლის მიღება არ შეუძლიან და ხშირად, ძალიან ხშირად, 12-24 საათში სულსა ლევს. სიკვდილის წინ ავად-მყოფი საზარს სურათს წარმოადგენს: თვალები და ლოყები უცივოდება, ცხვირი უგრძელდება, თითები უწვრილდება; ხმა უწყდება, ტანი ულურჯდება, უცივდება და განავალი, მისდა უნებურად, ტანიდან გამოდის. ავად-მყოფი საშინელს სევდასა ჰგრძნობს და გულის კოვზთან იტკივებს. შემდეგ პატარა ხნობით თითქო მშვიდდება, უგრძნობლად არის რამდენსამე ხანს და ბოლოს